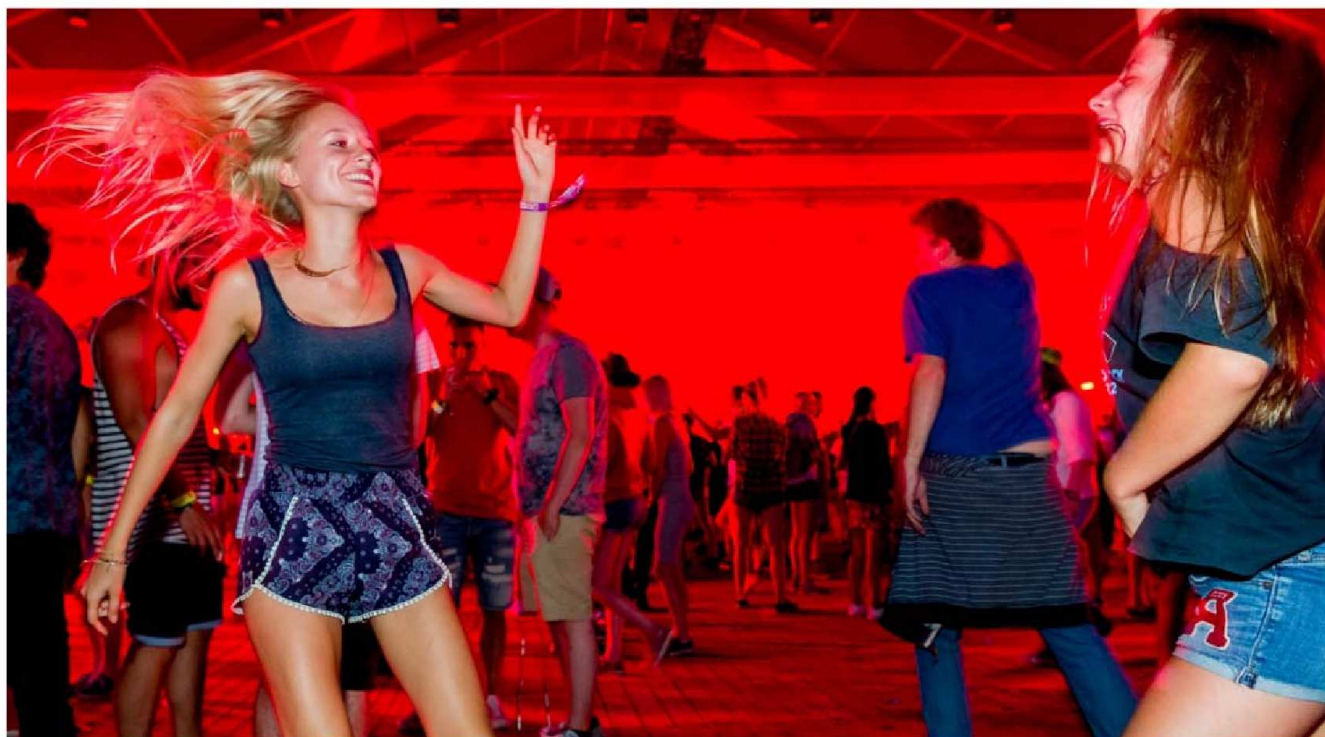

4 VRAGEN

Blockchain is alternatief om muziekrechten te verdelen

‘Sabam is niet meer nodig’

Sabam misbruikt zijn monopolie om auteursrechten te innen, vindt Jong VLD, en het doet dat bovendien met een verouderd model. Daarom schuift het blockchain-technologie naar voor als alternatief. Is de wereld daar al klaar voor? **GEERT SELS**

Via blockchain-technologie zouden de auteursrechten automatisch verrekend kunnen worden, telkens als een nummer gespeeld wordt. © Maarten De Bouw

De muziekfestivalorganisatoren liggen al een poos op ramkoers met Sabam, de organisatie die auteursrechten int. De relaties zijn zo vertroebeld dat ze de beheersvennootschap voor de rechter slepen (*DS 30/5*). Ze pikken het niet dat Sabam zijn tarieven eenzijdig opgetrokken heeft en uitgaat van een achterhaald model.

‘Het Sabam-systeem heeft zijn tijd gehad’, vindt Maurits Vande Reyde van Jong VLD. ‘Sabam hanteert nog steeds criteria uit de vorige eeuw. De tarieven zijn vaak onverklaarbaar hoog, de uitbetaling is weinig transparant. Alleen door zijn monopolie kan Sabam dit systeem in stand houden. Anno 2017 kan dat beter, bijvoorbeeld met blockchain-technologie.’

1. Wat is blockchain-technologie?

Dat is een manier om digitale gegevens superveilig te maken. Elementen uit een databank worden in een ketting aan elkaar geklonken en zijn bestand tegen vervalsing en manipulatie. De alternatieve munt Bitcoin is erop gebaseerd.

Toegepast op muziek komt het erop neer dat een muziekbestand een labeltje meekrijgt. Zoals pa-

pier een watermerk heeft, zo krijgt een bestand de extensie ‘.bc’. Daarop staat alle informatie over wie de song maakte en over alle muzikanten die hem inspeelden. In geval van co-auteurschap worden de verhoudingen voor de rechten gepreciseerd: 70% voor x en 30% voor y.

Dit lijkt sterk op DRM, het Digital Rights Management, dat al lang in voege is. Het werkt echter anders. Zo is het mogelijk een ‘bc’-label op een cd te branden of op vinyl te zetten.

2. Wat betekent dat in de praktijk?

Telkens als het nummer gespeeld wordt of een dj er een stuk uit gebruikt, wordt de informatie actief en worden de auteursrechten automatisch verrekend. DJ's hoeven dus geen speellijsten bij te houden die ze nadien moeten indienen. ‘De informatie via blockchain is open source’, zegt Vande Reyde. ‘Ze zit niet alleen in de databank van Sabam, maar ze is voor iedereen toegankelijk. Een artiest kan zelf zijn rechten innen of die opdracht aan derden uitbesteden. In deze constructie heeft Sabam geen monopolie meer. In principe is er zelfs geen bemiddelaar meer nodig.’

‘Voor fuiven en handelszaken

hanteert Sabam forfaitaire bedragen’, zegt Vande Reyde. ‘Parameters als de toegangsprijs, de oppervlakte of de prijs van de meest gevraagde consumptie zijn vatbaar voor discussie. Daardoor is de vergoeding eerder een benadering. Met blockchain-gegevens is dat manco van de baan. Daar is er een een-op-een registratie: je betaalt voor die muziek die gespeeld is en alleen daarvoor.’

3. Waar staat de techniek?

Blockchain voor muziek zit in de sfeer van de start-ups. Technologisch is het systeem al haalbaar, menen deze radicale vernieuwers. Alleen staan er nog wat praktische bezwaren in de weg. Het kan alleen werken als er een eenvormige standaard komt die door de hele muziekindustrie aangevaard wordt. Eentje waar grote jongens als Spotify, Youtube of iTunes mee instappen. Dat zal een pittige onderhandeling vragen.

Ook op juridisch vlak moeten er nog wat watertjes doorzwoomen worden. De Europese wetgeving gaat momenteel uit van een collectief beheer door auteursvennootschappen, genre Sabam. Wil blockchain een kans krijgen, dan moet dat juridisch keurslijf openbroken worden.

4. Wat vinden de organisatoren?

‘Dit systeem ken ik nog niet’, zegt Serge Platel, voorzitter van de Federatie van Muziekfestivals. ‘Veel van onze festivals pionieren met een fingerprintsysteem dat muzieksamples van dj's herkent. Als blockchain-technologie zou toelaten dat de registratie van muziek correcter en accurater gebeurt, dan kunnen we dat alleen maar toejuichen.’

‘Voor alle duidelijkheid: we zijn er niet tegen om auteursrechten te betalen. We vinden alleen dat het correct moet gebeuren en in proportie moet zijn. Of die inning door Sabam of iemand anders gebeurt, maakt niets uit.’

Jan Vereecke, van de Sportpaleis Group, wijst op de databanken die Spotify al hanteert en op Shazamachtige apparatuur die dj-festivals gebruiken. Hij is ervan overtuigd dat de monopoliesituatie van Sabam onder druk komt te staan. ‘Op veel markten hebben zich vernieuwingen voorgedaan. De tijd is rijp voor een flinke disruptie in de rapportering van muziekgebruik en de inning van auteursrechten. Er ontstaat een nieuw speelveld dat klaar is om gereguleerd te worden. Ik kan me inbeelden dat iemand met een onlineplatform komt en co-vennoot van Sabam wordt.’

‘Met blockchain betaal je voor de muziek die gespeeld is en alleen daarvoor’